

ŠTEV. 3.

LETNIK XXIII.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.

V LJUBLJANI, DNE 15. MARCA 1922.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

VSEBINA.

Dr. A. Korošec: Bodočnost konsumnih zadrug	25
Ant. Kralj: Pristojbine in davki	28
Zadružništvo	38

O zemljiški knjigi, konverzijah, testamentih in o vseh tozadevnih novih pristojbinah, s praktičnimi vzorci prošenj, pogodb itd. Ravnatelj zemljiške knjige A. Spendé je izdal k tej knjigi „Dodatek iz l. 1922“, ki obravnava sistematično vse do leta 1922 izišle izpreminjevalne naredbe in novi pristojbinski zakon iz l. 1921 v jasni in kratki obliki. Cena knjigi z dodatkom (180 in 19 strani = 12 tiskanih pol v oktav-formatu) 12 Din. po pošti 1 Din. več. — Naročila sprejema izdajatelj (Ljubljana, justična palača) in Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Dobiva pa se tudi v drugih ljubljanskih knjigarnah.

Občni zbor hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z n. z. se vrši dne 26. marca ob treh popoldne v uradnih prostorih pri Farl. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Čitanje revizijskega poročila. 7. Slučajnosti.

Poziv upnikom. Živinorejska zadruga v Ihanu, r. z. z o. z. je na podlagi sklepa občnega zbora z dne 14. VII. 1921 stopila v likvidacijo in je likvidacija vpisana v zadr. register z dne 8. dec. 1921. — Upniki zadruge se pozivljajo, da priglasijo svoje terjatve.

XXII. redni občni zbor Zadružne tiskarne v Ljubljani, reg. zadr. z om. zav. se vrši v soboto, dne 1. aprila 1922, ob 5. uri popoldne v pisarni Zadružne tiskarne na Dunajski cesti štev. 7. 1. Poročilo upravnega sveta in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka in bilance za l. 1921. 3. Sklepanje o porabi čistega dobička. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Dobropoljah, r. z. z o. z. se vrši v nedeljo, dne 26. marca 1922 ob 3. uri popoldne v prostorih Kmet. društva. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Sodražici, r. z. z o. z. se vrši dne 25. marca 1922, ob 3. uri popoldne v prostorih Kmetijskega društva v Sodražici. 1. Čitanje revizijskih poročil. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji, r. z. z n. z. bo v nedeljo 2. aprila 1922, ob pol 3. uri popoldne v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Bledu, r. z. z n. z. se vrši dne 26. marca 1922, ob pol 3. uri pop. v Ljudskem domu (stara šola). 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske gospodarske zadruge v Zagorju ob Savi, r. z. z o. z. bo v nedeljo dne 26. marca ob pol 4. uri popoldan v Zadružnem domu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 15 Din. na leto, za pol leta 7-50 Din., za četrt leta 3-75 Din.; za člane zvezinih zadrug po 10 Din. na leto. Posamezna številka 1-50 Din. — Izhaja enkrat na mesec
 Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po dogovoru.

Dr. A. Korošec.

Bodočnost konsumnih zadrug.

Vojska je tudi vprašanje o odnosu med producentom in konsumentom razvila tako naglo, kakor bi se v normalnih razmerah ne zgodilo niti v desetletjih. Živimo v dobi gigantske borbe med producentom in konsumentom. Borba dobiva vse jasnejše in konkretnejše oblike. Nedvomno je na strani konsumentov več živahnosti in agilnosti, kar je prirodno, ker se gre konsumentu za biti ali nebiti. Toda pozicije producentov so še vedno močnejše.

Največji razvoj je organizacija konsumentov dosegla v sovjetski Rusiji. Ker je zasebnim lastnikom odvzela proizvodna sredstva, morala se je odločiti, ali obenem odpravi tudi kapitalistični način razdeljevanja, to je trgovino ali pa jo, nedosledno svojemu programu, še pusti obstojati. Storila je, prisiljena po razmerah, le polovičarsko delo. Nacionalizirala je najprej trgovska skladišča, na to tudi veliko trgovino. Detajlno trgovino je pustila pri miru ter ji samo zagrozila, da pride tudi kmalu na vrsto. Dokler se to ne zgodi, se vojska med kapitalizmom in socializmom še ne sme smatrati za končano. Za razdeljevanje podržavljenih in državnih proizvodov je določila zadružništvo, kateremu pa je vzela avtonomijo. Imenovala je vladne zastopnike za člane zadruginih načelstev ter tudi v osrednjo

zadružno zvezo (centro-ssojuz) odposlala 10 svojih zastopnikov. Konsumne zadruge morajo po vladni odredbi prodajati svojo robo tudi nečlanom ter sprejemati za člane tudi one, ki plačajo vsaj 50 kopejk donosa. Odredilo je nadalje teritorialiteto konsumov, vsled česar sta smela na enem ozemlju delovati samo dva konsuma, eden za delavstvo, drugi za ostalo prebivalstvo, a vsi drugi konsumi na istem ozemlju so se morali tema dvema priključiti ali pa kratkoma razdružiti. Naturalizacija delavskih mezd bi se naj uvedla polagoma, tudi potom konsumnih zadrug. (Bucharin in Preobraschensky. Das ABC des Kommunismus, II. del, str. 139—146.) Na glavni skupščini osrednje zveze nemških konsumnih društev l. 1920 je zastopnik ruske osrednje zveze konsumnih društev dr. Stencl-Lensky iz Moskve tožil, da je komunizem s temi odredbami odvzel zadružništvu delovno svobodo in demokratsko samoupravo ter za dolgo časa oslabil zadružni pokret med Rusi.

Drugod v Evropi je ostalo konsumno zadružništvo na svoji stari podlagi, a povsod se je razraslo, okrepilo in konsolidiralo. Na Angleškem deluje 1500 konsumnih zadrug, v katerih je združenih okroglo 4 milijone družin. Letno potrebujejo za 1/4 milijarde blaga. Nastala so za potrebe konsumnih zadrug velika nakupovalna društva. Na drugi strani so si konsumna društva ustanovila lastna obrtna in industrijska podjetja, kakor

tiskarne, mline, keksne, čokoladne, marmeladne in konzervne tovarne, tovarne za tobake izdelke, glicerini, škrob, obutev, pohištvo, krtače, perilo, klobuke, tkanine, pletenine; posedujejo mlekarne in prekajevalnice na Irskem in Danskem, tovarno za mast in olje v Avstraliji, mnogo zemlje na Angleškem, malo brodovje, ki dovažajo slanino in surovo maslo iz Danske in lastno banko. (Schwiedland, Volkswirtschaftslehre, 1920.)

Nemčija je imela l. 1918 vsega skupaj 2169 konsumnih društev, ki so štela okroglo četrt milijona članov. Včlanjene so bile v treh zvezah (Zentralverband deutscher Konsumvereine, Allgemeiner Verband, Reichsverband.) Konsumi imajo svojo nakupovalno društvo - Großeinkaufsgesellschaft, ki je l. 1918 oskrbovala 969 konsumov ter izkazala prometa okroglo 105 milijonov mark. Skupno nakupovanje je v Nemčiji mnogo bolj počasi napredovalo kakor na Angleškem. Tudi organizacija lastne produkcije dosedaj ni mogla napredovati. (Standinger, Die Konsumgenossenschaft, 1919.)

V Italiji je bilo l. 1918 konsumnih zadrug 2406, članov v njih 410 tisoč, prometa je bilo za 187 mil. lir. Tudi italijanski konsumi imajo skupna nakupovalna društva, ki so imela imenovanega leta 70 milijonov lir prometa. Razmeroma najbolj razvito je konsumno združništvo na Danskem, ki je imelo l. 1918. 1. 1574 konsumov z 250 tisoč člani. Promet njihovih skupnih nakupovalnih društev je znašal istega leta 74 milijonov danskih kron.

Koliko imamo v Jugoslaviji konsumov, tega nam še nobena statistika ne pove. V Srbiji je bilo l. jan. 1922 705 konsumnih zadrug. V Sloveniji imata konsumne organizacije Slov. ljudska stranka in socialdemokratska stranka. Po številu organizacij je SLS močnejša. En del konsumov SLS stoji pod vodstvom I. del. konsumnega

društva v Ljubljani, vsi socialdemokratski konsumi pod okriljem Konsumnega društva za Slovenijo. Obe konsumni organizaciji sta namreč iz trgovsko-tehničnih vzrokov popolnoma centralistično urejeni. Konsumne prodajalne izven Ljubljane niso zadrage, ampak samo prodajalne Prvega delavskega konsumnega društva v Ljubljani oziroma Kons. društva za Slovenijo. Vendar ima vsaka krajevna prodajalna ob strani svojo krajevno skupino, katera po posebnih pooblaščenih nadzira prodajalno, poroča centralnemu načelstvu in zastopa skupino pri občnem zboru zadrage. Po privatnih poročilih je Prvo delavsko konsumno društvo imelo koncem l. 1921 prodajaln 36, Konsumno društvo za Slovenijo 43. Nakupovanje vrši Prvo konsumno društvo samo, in Kons. društvo za Slovenijo preko nakupovalne zadrage. Konsumi, ki so izven teh dveh glavnih slovenskih konsumnih organizacij, stojijo kot zadrage pod nadzorstvom združno-revizijskih zvez in trgujejo na lasten račun in riziko. V Združni Zvezi v Ljubljani je bilo l. 1920 včlanjenih 44 nabavnih in gospodarskih zadrug, ki kupujejo večinoma pri Gospodarski Zvezi, deloma popolnoma samostojno. Po delokrogu so nekatere konsumne, nekatere nakupovalne zadrage za stanovske potrebe.

Centralnim združnim organizacijam prihajajo neprenehoma želje, da se ustanavljajo nove konsumne zadrage. Toda ustanavljanje se ne more razvijati skokoma, ker je pri trajnem padanju naše valute potreben vedno večji obratni kapital. A polagoma se bo konsumna organizacija razvijala naprej v cilju, da konsumenti nastopajo združeno proti fronti producentov, ki se istotako združujejo v zadrage, karteje in truste, ki so s kapitalom mnogo boljše založene nego konsumne organizacije.

Konsumi so ravno tipičen del onih or-

organizacij, katerim je namen organizirano nastopati proti organiziranim producentom. A tudi druge organizacije, zadruge z drugim imenom, društva, zveze itd. zasledujejo isti cilj. Večina hrvatskih in srbskih zadrug se ne bavi samo s posojevanjem in štedenjem, nego je celo glavna njihova briga skupno nakupovanje onih potrebščin, ki so za strokovno tehniko v zadrugi organiziranega stanu potrebne, n. pr. galica, žveplo, rafia za vinogradnike, plugi, brane, mlatilnice, gnojila za poljedelce, kože za usnjarje, steklo za steklarske trgovce itd. Konsumi so one zadruge, ki se bavijo s skupnim nakupovanjem onih potrebščin, ki so za hišno gospodinjstvo vseh stanov potrebne n. pr. živila, kolonialno, manufakturno blago, usnje itd. Za to tudi nekateri zadrugi pisatelji odklanjajo, da bi se imenovali konsumi delavski, kmetski, železničarski, uradniški, meščanski, ali celo socialdemokratski, narodni itd. Idealno v zadrugnem smislu to ni, ali dejanske razmere so v vseh državah in pri vseh narodih ustvarile slične opredelbe.

Konsumi izvršujejo socialno gospodarsko nalogo, da uravnavajo cene s tem, da izključujejo nezdravo dobičkaželjnost in da s skupnim nakupom poceni nakupujejo. Nadaljni razvoj konsumnega zadrugništva ide radi tega za tem, da samo proizvaja vse ono blago, ki ga v konsumih prodaja. Na Nemškem se je navadno pričelo lastno proizvodnje s pekarijami, potem z mesarijami. Najbujneje se je razvila lastna produkcija konsumne organizacije na Angleškem, tehnično najbolj dovršeno na Nemškem. Tudi naše zadrugništvo se je po vojski začelo v tem pravcu razvijati. Konsument hoče produkcijo in prodajo imeti v svojih rokah, kolikor je to z ozirom na konsumne predmete sploh mogoče, kajti slovenski konsument n. pr. ne more produkcije kave vzeti

v lastno upravo, vsaj zaenkrat ne. Angleški konsument gre tudi preko morja organizirat proizvodnjo predmetov, ki uspevajo na drugi zemlji in pod drugim obnebjem.

Nesumljivo je, da bo število konsumnih društev v bodočnosti raslo, najsi bo oblika družabnega reda kakršnakoli. Konsumenti se bodo po njih hoteli obraniti prekomerne dobičkaželjnosti, ki se bo pojavljala tako dolgo in tembolj, čimbolj bodo valutarne razmere v mednarodni trgovini ostale tako nestalne kot sedaj. Delovanje konsumnih društev olajšuje v naših časih priprostost in enakost konsuma, ki se diferencira najbolj v bogastvu in nadcivilizaciji.

Zelo razširjeno je naziranje, da bodo zadruge postale nositeljice novega gospodarskega reda. Važno ulogo bi po tem naziranju sprejele konsumne zadruge, potom katerih naj bi se socializiralo konsumno gospodarstvo in za to potrebna proizvodnja. Najnujnejše naloge na poti do tega cilja bi bile: 1.) da se razširi konsumno-zadruga organizacija in se ustvari enotna fronta za skupni nakup blaga za mesto in deželo; 2.) da se prične z lastno proizvodnjo za neposredne potrebe konsumov, osobito s preskrbo mlevnih produktov, sadnih in zelenjarskih konserv ter oblačila; 3.) da konsumi postopajo roko v roki s kmetijskimi, stavbenimi zadrugami, občinami in pokrajinskimi zastopi v dosego prvih dveh ciljev. (S. Kaff, Die Sozialisierung der Wirtschaft durch die Genossenschaft, Dunaj 1920.) Lažje kakor druge zadruge se dajo ravno konsumi uvrstiti v podružabljeno gospodarstvo.

Drugi zopet mislijo, da zadruge ne morejo biti nositeljice podružabljenega gospodarstva, pač pa njegove pomočnice. Zadruga zgubi svoj pomen, ako ne sloni na načelu svobode in samopomoči. Vsako nasilje bi pomenjalo smrt zadrugništva, kajti

stvariteljica je samo svobodna, iznotraj se razvijajoča asociacija. (Neudörfer, Grundlagen des Genossenschaftswesens, Wien 1921.)

Sô pa tudi narodno-gospodarski pisatelji, ki mislijo, da bi imela samo popolna in vsestranska socializacija smisel, ki bi se ne ustavila tudi pred kmetijsko produkcijo. Tega si nihče ne upa priporočati, še manj izvesti. Zraven tega pa bi še vedno ne bilo rešeno temeljno načelo današnjega menjalnega prometa. Zato ti avtorji odklanjajo državni kakor zadrudni socializem in mislijo, da se zadrudna ideja samo diskreditira za visoko nalogo, ki jo ima vršiti v sedanjem gospodarskem redu, ako se v taki meri napihuje in se proglašja za obče sredstvo proti vsem današnjim gospodarskim nedostatom in za podlago popolnoma nove gospodarske organizacije. (Liefman, Die Unternehmungsformen Stuttgart 1921.)

Ni pa ga narodnega ekonomia, ki bi

oporekal rastočo važnost konsumnega združništva. Ne samo njihovo število, ampak tudi njihov upliv na novo oblikovanje gospodarskega reda bo postajal zmiraj večji. Da bo med Slovenci prišlo konsumno združništvo do večjega pomena in razmaha, mu ni treba samo finančnih sredstev, ampak predvsem tudi koncentracije. Raztresene ude bi trebale zbrati in jih postaviti v eno fronto. Če še v tem oziru nismo dovolj širokogrudni, pa se bo moralo misliti vsaj na to, da se konsumne zadruge naše stranke začnejo organizirati v enotno celoto, kajti sicer bodo ostale igračke individualnega velikega kapitala ter ne bodo mogle napredovati po lastnih in samostojnih potih. Borba proti kapitalističnim izrastkom bo ostala prazna beseda, fraza. Posebni tečaji, kmalu tudi šole za konsumno zadrugarstvo morajo priti na pomoč ideji in praktičnemu delu.

Ant. Kralj:

Pristojbine in davki.

Izmed davkov pridejo pri zadrugah v poštev: neposredne pristojbine, pristojbinski namestek, rentni davek, posebna pridobnina, davek na poslovni promet in invalidski davek.

I. Neposredne pristojbine.

Neposredne pristojbine morajo plačevati vse zadruge, izvzemši rajfajzenske posojilnice. Storit bi to morale dvakrat na leto in sicer v prvih 14 dnevih meseca januarja in julija. Tistim zadrugam, ki so včlanjene pri Zadrudni zvezi v Ljubljani, pa je finančno ministrstvo z odlokom z dne 11. julija 1905, št. 8.420, dovolilo, da jih smejo plačevati celoletno in sicer najdalje do konca meseca julija vsakega leta.

Neposredne pristojbine se plačujejo:

- 1.) od vplačanih deležev,
- 2.) od vplačanih pristopnin,
- 3.) od izplačanih deležev,
- 4.) od izplačanih obresti deležev,
- 5.) od kakega članom izplačanega dobička (zlasti dividend),
- 6.) od obresti tekočega računa.

Pristojbina se odmeri po lestvici I.; pristojbina od „obresti tekočih računov“ se pa izmeri s 4%. Pristojbine od „obresti tekočih računov“ morajo plačati samo tiste zadruge, ki imajo s svojimi člani vpeljan tekoči račun in sicer od vsote obresti, katere so se dotičnim članom od njihovih vlog v tekočem računu vpisale v dobro ali so se jim izplačale. Ta dolžnost pa obstoji le v slučaju, da izda zadruga strankam ob otvoritvi tekočega računa kako pravno listino in da se denar dviguje le proti predložitvi take pravne listine.

Neposredne pristojbine se plačajo pri pristojnem davčnem uradu na podlagi izkaza, ki ga napravi zadruga sama. Tiskovino za take izkaze je dobiti pri „Zadružni zvezi“. Izkaz se mora napraviti v dveh izvodih, ki se morata predložiti davčnemu uradu, kjer se en izvod obdrži, drugi pa se zadrugi vrne s potrdilom o vplačilu neposrednih pristojbin. Ta drugi, vrnjeni izkaz naj zadruga shrani med svojimi uradnimi spisi.

Izkaz se izpolni, kakor kaže tabela spodaj.

Po zakonu z dne 3. januarja 1913, drž. zak. št. 5, je vplačevanje neposrednih pristojbin odpravljeno za one kreditne zadruge, katerih pravila odgovarjajo zahtevam § 1. zakona z dne 1. junija 1889, drž. zak. št. 91 (to je, za posojilnice rajfajznovke).

Izkaz neposrednih pristojbin za l. 1921.

(Ime zadruge) *Kmetijsko društvo v Dobropoljah, registrovana zadr. z omej. zavezo.*

Tek. št.	Sklicevaje se na	P r e d m e t	Pristojbini podvrženi znesek		Lestvica	Pristojbina	
			K	v		K	v
1	letni račun	Vplačani deleži	60	—	l.	0	10
2		Vplačane pristopnine	5	—	l.	0	10
3		Izplačani deleži	15	—	l.	0	10
4		Iplačane obresti deležev	—	—	l.	—	—
5		Drug članom izplačan dobiček	—	—	l.	—	—
6		Obresti tekočih računov	—	—	4 0/0	—	—
		Skupaj				0	30

V Dobropoljah, 17. maja 1922.

N. N.
predsednik.

(Štampilja.)

J. J.
odbornik.

II. Pristojbinski namestek.

Pristojbinski namestek je tista procentualna davščina, ki jo morajo pravne osebe plačevati od svoje nad 10 let trajajoče premoženjske posesti za vsako dobo 10 let.

Zadruge, ki so ustanovljene na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70 (zadružni zakon) in, ki po svojih pravilih omejujejo poslovanje na lastne člane, plačujejo pristojbinski namestek samo od svojega nepremičnega premoženja in sicer 1 1/2

odstotka od vrednosti premoženja s 25% pribitka (§ 2. zakona z dne 27. decembra 1880. drž. zak. št. 1 iz leta 1881).

Pristojbinski namestek morajo plačevati torej brez razlike vse zadruge. Toda one zadruge, ki poslujejo tudi z nečlani, morajo plačevati pristojbinski namestek od premičnega in nepremičnega premoženja (1 1/2% od vrednosti premičnega premoženja s 25% pribitkom, oziroma 3% od vrednosti nepremičnega premoženja s 25% pribitkom).

Tiste zadruge pa, ki omejujejo svoje delovanje na lastne člane, uživajo ugodnosti, ki smo jih navedli v prejšnjem odstavku, da se jim namreč obdavči samo nepremično premoženje in sicer z nižjimi odstotki.

Na vsako posamezno leto odpadajoči znesek pristojbinskega namestka se lahko vplača v štirih enakih obrokih in sicer dne 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra vsakega leta, toda vedno za naprej.

III. Rentni davek.

Rentnina (prihodnina) je oni davek, ki ga plačujejo hranilnice in posojilnice od izplačanih in kapitalizovanih, obresti hranilnih vlog in znaša $1\frac{1}{2}\%$ od te svote. Poleg tega se pribije še 100% državni pribitek, tako da znaša prav za prav rentni davek 3%. Kreditne zadruge bi morale ta davek plačevati v prvih 14 dnevih po preteku vsakega četrletja, torej štirikrat na leto. Onim rajfajzenskim posojilnicam, ki so včlanjene pri Zadrugi zvezi v Ljubljani, je finančno ministrstvo z odlokom z dne 6. aprila 1906, št. 6039, dovolilo, da smejo plačevati rentni davek v celoletnih obrokih, in sicer vsako leto najpozneje do konca meseca julija za preteklo upravno leto.

Rentni davek se plača pri pristojnem davčnem uradu na podlagi posebnega izkaza. Tiskovine za izkaz (obrazec C/III) je dobiti pri vsaki davkarji.

Izkaz je napraviti v dveh izvodih, ki naj se sledeče izpolnita: Žgoraj naj se označi tvrdka zadruge na vrsticah, ki sta v ta namen določeni. Potem se spodaj izpolnijo posamezne rubrike. V prvo rubriko se zapiše: obresti hranilnih vlog a) izplačane, b) kapitalizovane. V drugi rubriki se navede obrestna mera za hranilne vloge n. pr. $3\frac{1}{2}\%$. V tretjem razpredelku se zabeleži vsota a) izplačanih, b) kapitalizovanih obresti hranilnih vlog. V četrti rubriki

se navede odstotek prihodnine, t. j. $1\frac{1}{2}\%$, poleg tega je tu napisati „in 100% državni pribitek“. V peti rubriki se s številkami zabeleži znesek rentnine in znesek državnega pribitka, na kar se obe vsoti seštejeta. V naslednjem razpredelku se skupni znesek rentnine in državnega pribitka zapiše z besedami, dalje se navede datum vplačila in se označi pristojni davčni urad. Potem se pritisne štamplja in se podpiše načelstvo, kakor to določajo pravila, navadno načelnik in en odbornik. (Primerjaj Izkaz na str. 31.)

Oba izkaza se nato z zneskom rentnega davka vred predložita davčnemu uradu. En izkaz ostane na davkarji. Na drugem izkazu potrdi davkarja prejem rentnine in sicer dvakrat, na izkazu in kuponu. Ta drugi izkaz se vrne posojilnici, ki kupon odreže in ga shrani med svojimi spisi, ostali večji del (izkaz) pa pošljejo posojilnice na Kranjskem davčni administraciji v Ljubljani, na Štajerskem pa davčnemu okrajnemu oblastvu v Mariboru.

IV. Pridobninski davek.

Z ozirom na plačevanje pridobninskega davka delimo zadruge v več vrst.

I. Popolnoma proste tega davka so rajfajzenske posojilnice. Tudi so tega davka oproščene zadruge in družbe kmetovalcev za skupno nabavo semen, gnojil, plemenske živine, strojev, orodja in drugih kmetijskih proizvodnih potrebščin in sicer pod pogojem, da se čisti dobiček ne deli med člane, ampak pripade ves rezervnemu zakladu. Dalje spadajo med popolnoma oproščene zadruge tudi one zadruge kmetovalcev, ki se bavijo s predelovanjem in vnovčevanjem kmetijskih pridelkov, katere pridelujejo zadrugini člani sami. Te vrste zadrug smejo sprejemati za člane ne kmetovalce le v toliko, kolikor je to potrebno za boljše vodstvo zadruginih poslov.

Izkaz

o prihodnini, oddani po § 133.

Oznamenilo odbijanju zavezanega dolžnika *Hranilnica in posojilnica v Zagorici, r. z. z n. z.*

Oznamenilo izplačujoče blagajnice

dtto.

Oznamenilo časa, za katerega se oddaja prihodnina (§ 134.): za 1. 1921.

1	2	3	4	5		6	
				Pripada- joči davčni znesek		Potemtakem se je oddal	
Vrsta izplačanih oziroma v prid za- pisanih pri- hodnin zavezanih prejemkov	Odstotni post- vek obrosto- vanja	Višina izplačanih oziroma v prid za- pisanih prihodnin zavezanih prejem- kov v rubriki I označene vrste	Uporab- ljeni od- stotni stavki pri- hodnine	K	v	znesek za	komu
Obresti hranil- nih vlog:						dne	
a) izplačane	3 1/2 %	K 840.15	1 1/2 % in	78	50	stopetdeset sedem kron ca 1922	davčnemu uradu v Vel. Laščah
b) kapitalizo- vane		4392.73 K 5232.88	100 % državni pribitek	78	50		

(To izpolni državna blagajnica (davčni urad)).

Podpis stranke, oziroma izplačujoče blagajnice:

N. N.

odbornik.

J. J.

predsednik.

(Štampilja)

Zgornji znesek K v t. j. K v,

je bil pri tukajšnjem uradu dne zaračunan pod v prejem.

Podpis obeh višjih uradnikov ali tujnih namestnikov.

Kupon (odrezek), katerega

odloči stranka,

ko ga je potrdil urad.

7

Uradno potrdilo

o znesku K v

t. j. K

. v, kateri je bil po

kot prihodnina, pobrana po od-
bitku v zmislu § 133. zakona z
dne 25. oktobra 1896. l. (drž.
zak. št. 220) za čas od

do položen danes pri
tukajšnjemu uradu in v prejem
zaračunjen pod
dnev. št.
davčnega zapiska št.

, dne

Podpis obeh višjih uradnikov ali tujnih
namestnikov.

II. Ugodnostne (pogodovane) zadruge so one razun poprej pod I) navedenih, ki po svojih pravilih in dejansko omejujejo svoje delovanje na lastne člane.

Poglavitna ugodnost obstoji v tem, da so te vrste zadrug, ako ni čisti donos večji nego 1200 K, davka popolnoma proste, če pa je čisti donos večji, plačajo sicer davek, toda po nižjih odstotkih tako-le:

od 1.200 K do	2.800 K čistega donosa	2-5 % davka
„ 2.800 „	5.000 „	3 %
„ 5.000 „	40.000 „	3-5 %
„ 40.000 „	100.000 „	4 %
nad 100.000 K		5 %

III. Zadruge, ki poslujejo tudi z nečlani, toda se drže pri poslovanju predpisov svojih pravil, plačajo pridobninski davek v sledečem razmerju:

do 2.800 K čistega donosa	4 % davka
od 2.800 K „ 5.000 „	5 %
„ 5.000 „ 10.000 „	6 %
„ 10.000 „ 20.000 „	8 %
nad 20.000 K	10 %

IV. Zadruge, ki poslujejo proti določbam svojih pravil, plačajo v vsakem slučaju pridobninskega davka 10 % od svojega čistega donosa.

Kot podlaga za odmero pridobninskega davka se vzame bilančni čisti donos, ki se je dosegel v opravičnem letu pred davčnim letom.

Ako je zadruga začela poslovati tekom leta, vzame se za davčno podlago za tekoče in za prihodnje leto čisti donos prvega leta, ki se razmeroma preračuna na letni donos. Ako obsega poslovna doba več nego eno leto, se donos preračuna zopet na čas enega leta in se od tako dobljenega zneska odmeri davek.

Čisti donos poslovnega leta tvori bilančni čisti dobiček, h kateremu pa se po predpisih II. poglavja zakona o osebnih davkih prištejejo nekatere postavke iz računa o izgubi in dobičku, nekatera pa odštejejo ter

se tako dobi v smislu zakona obdačbena podlaga.

a) Bilančnemu čistemu dobičku je prišteti sledeče postavke:

1. Zneske, ki služijo za povečanje lastne napravne glavnice (n. pr. investicije, prepisni in drugi stroški ob nakupu nepremičnin) ako se niso zaračunali v bilanci, temveč so zaračunani v breme računa o izgubi in dobičku.

2. Obresti deležev in obresti rezervnega zaklada.

3. Obresti hipotečnih dolgov pri nepogodovanih zadrugah, dočim se take obresti pri pogodovanih zadrugah ne pribijejo k davčni podlagi.

4. Darila in druge naklonitve, ki jih ne zahteva poslovni obrat; pri pogodovanih zadrugah se darila in druge naklonitve ne smejo pritegniti v obdačbeno podlago, ako se dajo osebam in zavodom, ki niso združniki; nasprotno pa se naklonitve združnikom in njihovim rodbinskim članom tudi pri teh zadrugah pritegnejo v obdačbeno podlago. Remuneracije uslužbencem in bolniški doprinosi, ki se plačujejo za uslužbence ali njihove rodbinske člane, veljajo kot izdatki, ki jih zahteva poslovni obrat in se torej ne smejo pritegniti k obdačbeni podlagi.

5. Pridobninski, zemljiški in hišni davki z dokladami vred se pribijejo obdačbeni podlagi. Nasprotno se ne pribije osebna dohodnina, ki jo morda zadruga plačuje za svoje uslužbence, rentnina, užitnina ter vsi z izterjanjem davkov narasli stroški.

6. Prenosi bilančnih izgub iz prejšnjih poslovnih let se pri nepogodovanih zadrugah pribijejo k čistemu donosu; nasprotno se pri ugodnostnih zadrugah iz zadnjega opravičnega leta izloči iz obdačbene podlage bilančna izguba.

b) Nasprotno se sledeče postav-

ke odštejejo od obdačbene podlage, oziroma se ne smejo vanjo pritegniti, čeprav so se morda zaračunile v dobro računu izgube in dobička ali so se izplačale iz bilančnih prebitkov:

1. Prenos bilančnih dobičkov iz prejšnjih let.

2. Katastralni čisti donos zemljišč in tista čista najemščina, ki je podvržena hišnemu davku.

3. Podpore, ki jih zadrugam nakloni država ali kaka druga javna korporacija.

4. Vse pasivne obresti, ki jih plačuje zadruga (razun hipot. obresti glej spredaj pod 3).

5. Odpisi, ki odgovarjajo obrabi inventarja ali obratnega gradiva in pa terminskim, kurznim in drugim izgubam, kakor tudi tisti deli čistega dobička, ki se odkažejo posebnim rezervnim zakladom za odpise, amortizacije, izgube itd., ako so ti zakladi namenjeni za pokritje izgub določene, natančno označene vrste in se take izgube morejo pričakovati vsled razmer v obratu.

6. Prispevki za preskrbo nameščencev.

7. Tantijskima, ki se po pogodbi izplačuje nameščencem.

8. Pri ugodnostnih zadrugah nagrade, ki jih dobe člani načelstva in nadzorstva ali nameščenci iz čistega dobička za svoja opravila v zadrugi.

V svrhu odmere pridobninskega davka mora davčni obvezanec v prvih 14 dneh po odobrenju računskega zaključka, najkasneje pa tekom prvih 6 mesecev po končanem poslovnem letu napraviti napoved o čistem donosu in sicer na radnem formularju in jo vložiti pri pristojni davčni oblasti (na Kranjskem pri administraciji v Ljubljani, na Štajerskem pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru.) Napovedi je priložiti prepis računskega zaključka v dveh izvodih in prepis zapisnika o občnem zboru, kolikor se na-

naša na odobrenje računskega zaključka in razdelitev čistega dobička. Poleg tega je davčni obvezanec dolžan davčni oblasti dati potrebna pojasnila in izkazila, kolikor so potrebna za odmero davka.

Pridobninski davek se odmeri in naznani davčnemu zavezanecu v obliki plačilnega naloga, proti kateremu je dopusten priziv na delegacijo ministrstva financ.

Od pridobninskega davka je treba plačevati razne doklade (občinske, okrajne, cestne, doklade za trgovsko in obrtniško zbornico, zdravstvene doklade itd.). Poleg tega je treba plačati od tega davka 90% enotni državni pribitek.

V zvezi s pridobninskim davkom predpiše davčna oblast še takozvani rentabilitetni (donosnostni) pribitek, ki se izračuna v razmerju čistega donosa (davčne podlage) do napravne glavnice (t. j. vsote deležev in rezervnih zakladov). Ta pribitek znaša običajno 80% pridobninskega davka.

Morebitni prizivi zoper odmero pridobninskega davka nimajo odločilne moči. Vsled tega je treba davek plačati ob določenem terminu. Če se vložnemu prizivu pozneje ugotovi, potem se preveč plačana vsota pridobnine zadrugi povrne, oziroma se všteje pri naslednjih obrokih.

Pridobnina se plačuje v štirih enakih obrokih, ki zapadejo v plačilo dne 1. jan., 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra.

V. Davek na poslovni promet.

Davek na poslovni promet je bil na novo urejen z zakonom z dne 31. januarja 1922, odnosno s pravilnikom z dne 10. februarja 1922.

Novi zakon je skoro ravno tak kakor je bila „uredba o davku na poslovni promet“ z dne 27. junija 1921. Bistvena razlika obstoji v tem, da je sedaj davka na poslovni promet oproščeno pod gotovimi pogoji

nekaj malega kmetijskih zadrug in da ni treba voditi „knjige o opravljenem prometu“ onim davkoplačevalcem, katerih vsakoletni promet znaša manj kakor 360.000 dinarjev (1.440.000 kron).

I. Davku na poslovni promet je podvrženo:

1. Promet stvari. Pod besedo „stvar“ se razumevajo:

a) vse premične telesne stvari, med katere je prištevati tudi vodo, elektriko, plin itd., dalje vse stvari, ki so sicer spojene z nepremičninami, toda se prodajajo ločeno;

b) pravice, ki so predmet pravnega prometa ter predstavljajo gospodarsko vrednost, n. pr. avtorska pravica, pravica do vodne sile, koncesije, licence, obrtna dovolila itd. izvzemši pravice do nepremičnin.

Skupnost premičnih stvari in pravic (n. pr. prodaja kake koncesije in inventarja ob istem času in istemu kupcu) se smatra za eno stvar in samo za en predmet prodaje, ter se vzame za podlago davčne odmere skupna vsota prejetega izkupila;

c) listine, s katerih prenosom se doseže lastninska pravica do premičnih stvari, n. pr. zastavni listki.

2. Osebne storitve. Za osebne storitve v smislu te uredbe se smatrajo vsi posli proti odškodnini pod pogojem, da so izvršeni z namenom, pridobivati si dohodke in da so izvršeni v obsegu samostojnega poklica. Zlasti spada sem: obrtno in industrijsko izdelovanje in predelovanje (sirovin, polfabrikatov in fabrikatov), uporaba tokomerov, posli samostojnih in svobodnih poklicev (odvetniki, notarji itd.), brivski posli in podobno.

3. Promet stvari, ki bi bile drugače proste prometnega davka, ako se dotični posel izvrši proti odškodnini in ako presega odškodnina ali vrednost znesek 20.000 kron. N. pr. zasebni uradnik proda nekaj

svojega pohištva za 22.000 K enemu kupcu; ako bi bila kupnina manjša nego 20.000 K, bi ta prodaja ne bila podvržena davku za poslovni promet, ker je pa višja, je obdačljiva vkljub temu, da se zasebni uradnik po svojem poklicu ne bavi s takimi posli.

II. Davčni obvezanci v smislu te uredbe so pravne in fizične osebe, ki se po poslu ali po poklicu bavijo s samostojno delavnostjo, merečo na to, da si pridobivajo dohodke. One osebe, ki tega prometa ne opravljajo samostojno, nego zgolj v področju svoje službe, združene s stalno plačo, nagrado ali mezdo (državni in zasebni uradniki, pomočniki, delavci i. dr.), niso torej podvrženi temu davku.

Nadaljni pogoj za davčno obveznost je, da se ves promet izvrši v naši državi, tako da prodano blago in prejeta odškodnina ostane pri nas doma. Izvoz in uvoz se torej ne smatra kot promet, ki bi bil podvržen temu davku.

III. Oproščeni so davka na poslovni promet med drugimi:

1. država;

2. kmetovalci glede prometa svojih lastnih proizvodov vseh strok kmetijstva;

3. Kmetijske zadruge glede prometa lastnih proizvodov vseh strok kmetijstva, kmetijskih strojev, priprav, orodja in opreme, ako jim namen ni dobiček in ako ta promet obavlja izključno s svojimi člani. Tako se glasi besedilo v zakonu. Pravilnik za izvrševanje zakona pa tolmači to točko sledeče:

„Kmetijske zadruge katerekoli vrste so oproščene tega davka izključno v slučaju, kadar jim je predmet prodaje: lastni proizvodi vseh panog kmetijstva, kmetijski stroji, oprema, orodje in v obče priprave za obdelovanje in predelovanje. Razun tega predvideva zakon še kot pogoje za oprostitev prometa poprej naštetih predmetov: 1. ako

jim ni namen dobiček, odnosno ako jim je cilj dobiček, ki se porablja jedino za to, da se proizvodi, oziroma poprej na šteti predmeti, ki jim služijo za osnovo združnemu delovanju — nabavljajo in prodajajo izključno medsebojno pod kar najbolj povoljnimi pogoji in kar najceneje, 2) ako poprej navedene predmete prodajajo izključno samo svojim članom.

Za ves promet ostalih predmetov brez obzira na kupca kakor tudi za vse prodaje nečlanom brez obzira na predmet prodaje, so podvržene kmetijske zadruge davku v smislu tega zakona.

Ker se dandanes snujejo kmetijske zadruge z različnimi nameni, se v svrhu, da se morejo oprostiti one, ki izpolnjujejo zakonske pogoje, nalaga davčnim oblastem, da z razglasom pozovejo vse kmetijske zadruge, katere smatrajo, da spadajo pod zakonsko oprostitve, da po krajih (teritorialno) predložijo pristojni davčni oblasti svoja pravila in navedejo vrste prometa, katere obavljajo izključno s svojimi člani in za katere imajo po smislu zakona pravico do oprostitve. Davčne oblasti bodo take prošnje oddale službenim potom pristojnim predpostavljenim oblastem druge stopnje, da o njih odločijo; v morebitnih spornih in načelnih vprašanjih o tem predmetu bo oddala delegacija ministrstva financ dotične prošnje s svojim mnenjem generalni direkciji neposrednih davkov v končno odločitev.

4. Promet proizvodov hišne industrije, kolikor se bavijo z njim izključno rodbinski člani brez pomočnikov, dalje promet malih obrtnikov, ki ga opravljajo največ z dvema stalnima pomočnikoma ali uslužbencema.

5. Promet na podstavi dajanja kreditov in na podstavi tekočih računov, sprejemanja hranilnih vlog in sploh promet z denarjem.

Kreditne zadruge so torej od svojih poslov oproščene davka na poslovni promet. Ravno tako so oproščene banke in drugi denarni zavodi, kolikor se ne bavijo z blagovno kupčijo.

IV. Po členu 6 zakona se plačuje davek na poslovni promet na dva načina:

a) s pobiranjem enega odstotka od celokupne prejete odškodnine (kupnine, zaslužka) na podlagi „knjige opravljenega prometa“, odnosno po prijavi, ki se na podlagi te knjige izpolnjuje in predlaga;

b) pavšalno pri onih davkoplačevalcih, katerih promet znaša manj kakor 360.000 dinarjev na leto, na temelju prijave, v kateri se prijavljajo vsi potrebni podatki za oceno in ugotavljanje davčne podlage, odnosno za odmero pavšala.

A. Davek na poslovni promet po „knjigi opravljenega prometa“ plačujejo vsi oni davčni obvezanci, ki so imeli v prejšnjem letu več nego 360.000 dinarjev (1.440.000 kron) prometa.

Vsi ti davkoplačevalci, ki so po zakonu vezani voditi knjigo opravljenega prometa, naj si sami po lastnem preudarku in po potrebi svojega poslovanja uredijo knjigo, v katero bodo dnevno zabeleževali celokupni opravljeni promet „v gotovini“ in „na kredit“ (na upanje).

Ako se tekom tromesečja uniči kakšen „za gotovino“ opravljeni posel in se prejeta odškodnina vrne, bo davkoplačevalec sam to povračilo označil v svoji knjigi. To velja tudi za trošarinske priznanice, kakor tudi za ves oni del prometa, ki je obavljen z državo, kajti zanj se plača davek neposredno ob priliki izplačevanja odškodnine. Priznanice državnih blagajn o neposredno plačnem davku kakor tudi trošarinske priznanice je dolžan davkoplačevalec shraniti kot dokazila, na podlagi katerih je v svoji knjigi

izločil one postavke, za katere je davek že neposredno plačal. Ta dokazila se smatrajo kot bistveni, sestavni del njegove knjige o opravljenem prometu.

Koncem vsakega tromesečja je dolžan davčni obvezanec, da zaključi svojo knjigo in da najkasneje v teku nadaljnjih 30 dni predloži pristojni davčni oblasti predpisano prijavo, v kateri bo sam zabeležil končne vsote celokupno objavljenega prometa „v gotovini in „na kredit“ v preteklem tromesečju. Istočasno je davkoplačevalec dolžan, da plača 1% od prijavljene vsote prometa, ki je bil opravljen „v gotovini“, katera vsota služi kot davčna podlaga.

Ob priliki izračunanja davka se davčna podlaga zaokroži tako, da se zneski do 50 par ne vpoštevajo, a zneski od 50 par dalje se zaokrožujejo na cel dinar.

Posamezni davkoplačevalci morejo, ako želijo, ob priliki vplačila za prvo tromesečje koledarskega leta zavarovati ta davek za celo leto. S tem dobe pravico, da jim ob predlaganju prijav za nadaljna tromesečja ni treba istočasno plačati tega davka, ampak jih bo pristojna davčna oblast na podlagi prijave obremenila in še le po preteku koledarskega leta zahtevala plačilo za celo preteklo koledarsko leto, odnosno plačilo razlike, ki ostane po odbitku poprej zaradi zavarovanja vplačane vsote. Znesek, ki se ima založiti zaradi zavarovanja tega davka, znaša 50% od četverne vsote, ki jo ima dotični davkoplačevalec plačati kot davek na poslovni promet za prvo tromesečje koledarskega leta. Od zadolžene vsote se davčnemu zavezancu ne dajejo obresti, nasprotno pa tudi davčna oblast ne sme ob končnem obračunu koncem leta zaračunati obresti na dolgovano razliko.

Za poslednje tromesečje 1921 morajo davčni zavezanci, ako tega še niso storili, takoj predložiti predpisano prijavo,

v kateri naj v skladu z gornjimi predpisi prijavijo opravljeni promet v tem času. Istočasno morajo plačati davek. Za vložitev prijave in plačilo davka za poslednje tromesečje 1921 veljajo gornje odredbe s tem dostavkom, da začenja rok teči od dne objave, odnosno splošnega poziva davčne oblasti.

Po preteku vsakega roka za plačilo davka preteklega tromesečja ugotove davčne oblasti, je li so vsi davčni zavezanci v resnici predložili prijavo, oziroma plačali davek. One davčne zavezance, ki bi tega ne bili storili, pozovejo pod zapretiljivo kazni, naj to store v roku 8 dni.

B. Vsi ostali davkoplačevalci, t. j. vsa društva, trgovine in podjetja, katerih promet v prošlem letu ni presegel vsote 360 000 dinarjev, niti ni bil manjši kakor 15.000 dinarjev, potem vsi svobodni poklici (odvetniki, notarji, zdravniki, zobni zdravniki, babice, živinozdravniki, inženjerji, geometri, senzali, učitelji, šole za jezike, glasbo, ples in podobno) so brez obzira na velikost opravljenega prometa dolžni, da po splošnem pozivu in v odrejenem roku predložijo pristojni davčni oblasti predpisano prijavo z izjavo o velikosti prometa za celo leto 1921 z vsemi potrebnimi podatki za pravilno ocenitev opravljenega prometa, odnosno za določitev davčne podlage za odmero pavšala.

Davčni odbori (davčne komisije) izvrše ocenitve in ugotove vsoto prometa, ki služi potem kot podlaga za odmero pavšala za ta davek. Ako je davčni zavezanec pravočasno vložil prijavo, ima po čl. 15 zakona pravico do pritožbe; ravno tako pa se more pritožiti tudi državni zastopnik. Onim davkoplačevalcem, ki se ne odzovejo splošnemu pozivu in ne vložijo prijave v odrejenem roku, pa ocenijo davčne komisije promet prejšnjega leta na podlagi poročila davčne oblasti in poleg tega izgube taki davkoplačevalci pravico do pritožbe.

Za poslednje tromesečje leta 1921 se bo predpisal davek na poslovni promet sorazmerno s predpisom za l. 1922, če bi davkoplačevalcem pavšal ne bil že odmerjen.

C. Vsi oni, ki izvršujejo promet stvari in uslug na drobno tako, da ta promet ne presega na leto 15.000 dinarjev (ribiči, mi zarji, torbarji, ulični prodajalci, mesarji, nosači, postreščeki, čistilci čevljev in slični), plačajo davek na poslovni promet pavšalno in sicer istočasno z ostalimi neposrednimi davki. Pavšal jim na podlagi prijave odmeri davčna komisija.

Vsa nova podjetja so dolžna prijaviti se pri davčni oblasti, ki jim začasno določi davčno podlago in predpiše začasno davek na poslovni promet, dokler ga definitivno ne določi davčna komisija.

Vse pravne in fizične osebe, ki ne plačujejo pridobninskega davka, kakor tudi osebe, ki izvrše slučajno promet stvari v smislu zadnjega odstavka čl. 4 zakona (v vrednosti nad 20.000 K) so dolžne v roku 14 dni vložiti predpisano prijavo in obenem plačati davek.

Obrazci za prijave vseh vrst se bodo dobivali po službeno odrejeni ceni pri davčnih oblastih.

* * *

Davčna oblastva imajo ves čas poslovnega dela pravico, pregledovati poslovne prostore in kontrolirati, kako se vodi „knji-ga opravljenega prometa“, davkoplačevalci pa morajo dovoljevati pregled in davčnemu oblastvu dajati na razpolago vse potrebne podatke; toda pred vsako kontrolo se mora davkoplačevalcu pokazati uradni nalog, s katerim se odreja kontrola. Vsakdo drugi

je istotako dolžan dajati davčnemu oblastvu na zahtevo vsa potrebna pojasnila, pismene listine in vse drugo, kar je potrebno za oceno in ugotovitev prometa.

Davkoplačevalci morajo vse potrebne knjige, listine in podatke, ki so v zvezi z opravljenim prometom, hraniti še za nadaljnjo leto dni.

Ako kdo v določenem roku ne predloži prijave ali pravočasno ne plača tega davka zato, da bi vedoma ali hote oškodoval državo, zakrivi utajbo. Utajevanje in prikrajševanje se kaznujeta poleg plačila rednega davka s petkratnim do dvajsetkratnim zneskom tega davka, za kolikor je bila država oškodovana ali izpostavljena oškodbi; v vsakem ponovnem primeru se odmeri najvišja denarna kazen.

Davkoplačevalec, ki davčnim oblastem ne dovoli pregleda ali kontrole in vse osebe, ki na zahtevo davčnih oblastev ne dajo zahtevanih podatkov, se kaznujejo do 5000 dinarjev.

Pritožba zoper odmero tega davka, zoper napačne davčne predpise in zoper vse odločbe davčnih oblastev, kakor tudi zoper naložene kazni se prijavljajo v 15 dneh delegaciji ministrstva financ. Pritožbe je vlagati pri onem davčnem oblastvu, ki je odmerilo davek ali izvršilo davčni predpis ter izdalo odločbo. Odločbe delegacije ministrstva financ so izvršne.

Pravilnik za izvrševanje zakona o davku na poslovni promet velja od 1. januarja 1922 z dodatkom, da se uporablja tudi na vse še neizvršene odmere tega davka za zadnje tri mesece lanskega leta.

(Dalje prih.)

ZADRUŽNIŠTVO.

Stanje članic Zadružne zveze v Ljubljani koncem 1920. in 1921. leta.

	Koncem leta	1920	—	1921	
1. Osrednje zadruge	3			2	
2. Kreditne a) Rajfajzenovke	247			240	
2. Kreditne b) Schulzedelitzscheve	42			22	
3. Nabavne in prodajne (konsumne)	97			77	
4. Kmetijske strojne	25			24	
5. Mlekarske	30			24	
6. Živinorejske	38			32	
7. Konjerejske	5			5	
8. Svinjerejske	—			—	
9. Pašniške	1			2	
10. Skladiščne (magacinske)	—			—	
11. Mlinarske	—			—	
12. Kletarske in vinorejske	4			2	
13. Oljarske	1			1	
14. Ribarske	—			—	
15. Trsničarske	1			1	
16. Zadružne elektrarne	9			10	
17. Stavbinske zadruge	8			7	
18. Za prodajo lesa	3	514		6	455
Obrtne zadruge:					
a) Čevljarske	3			2	
b) Krojaške	1			1	
c) Mizarske	2			1	
d) Lesne	2			2	
e) Tiskarne	1			1	
f) Železo-obrtne	1			1	
g) Razne obrtne zadruge	7	17		11	19
Društva	2			1	
Razne zadruge	4	6		5	6
Skupaj		537			480

Imena osrednjih zadrug:

- Gospodarska zveza v Ljubljani
- Mlekarska zveza v Ljubljani (v likvidaciji).
- Gospodarska zveza za Istru u Puli (samo v l. 1920).

K tej statistiki je še pripomniti, da se za l. 1921 ne računijo več v sestav Zadružne zveze bivše članice na zasedenem ozemlju (Goriška, Istra in Trst), katerih je bilo ravno 100, in bivše članice v plebiscitnem ozemlju, ki jih je bilo 29. Velika zguba

129 članic se je v veliki meri nadomestila z novimi članicami, tako da se je kljub likvidaciji mnogih živinorejskih in drugih zadrug število članic v letu 1921 zmanjšalo le za 57.

Pristojbine za legalizacijo podpisov.

Predsedstvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani je z odlokom z dne 25. februarja 1922 (seznam normalij 10/22) izdalo podrejenim sodnim organom važno navodilo, kako je postopati pri določanju takse za legalizacijo podpisov zastopnikov pravnih oseb. Navodilo se glasi:

„Po tarif. postavki 43, pripomba 2, je za overitev podpisov pravnih oseb na listinah pobirati le enkratno takso iz točke a) te tarif. postavke, računajoč podpis fizičnih oseb, ki po statutih ali pravilih pravno osebo predstavljajo in jo podpišejo, kot podpis ene osebe ali stranke, torej enako kakor pojasnjuje pravilnik v čl. 1, točka 3, glede plačevanja takse iz tarif. postavke 1 za podpise na vlogah.“

Zadruge opozarjamo na ta važni odlok, na katerega naj se sklicujejo, če bi se ob legaliziranju podpisov njihovih odbornikov ali likvidatorjev zahtevala za vsakega posameznega odbornika (likvidatorja) posebna taksa. Po tem odloku se sme zahtevati le jeden kolek za 5 dinarjev brez razlike, ali se poverijo podpisi več oseb ali samo ene; kajti take podpise je smatrati kot skupen (kolektiven) podpis za eno pravno osebo.

V smislu navedenega je popraviti pojasnila v „Nar. Gosp.“ št. 1 iz l. 1922 na strani 8.

Zadružno gibanje v Sloveniji l. 1921.

Lanskega leta je bilo vpisanih v zadružni register pri trgovskih sodiščih v Ljubljani;

Novem mestu, Celju in Mariboru vsega skupaj 69 novih zadrug. Pri tem niso vštete one zadruge, ki so bile prej vpisane pri trgovskih sodiščih v Gradcu (1 posojilnica) in v Celovcu (3 posojilnice, 1 konsumno društvo in 1 živinorejska zadruga), pa so se sedaj le prepisale v združni register trgovskega sodišča v Mariboru.

Prirastek novih zadrug je lansko leto znatno manjši nego prejšnje leto, kajti v letu 1920 je bilo na novo ustanovljenih 107 zadrug.

Med novimi lanskimi zadrugami jih je bilo največ ustanovljenih v okolišju ljubljanskega trgovskega sodišča, namreč 32, v okolišju trgovskega sodišča v Novem mestu je bilo vpisanih 9, v Celju 16 in v Mariboru 16.

Med novimi zadrugami je bilo lani osnovanih 11 kreditnih (5 rafajzenskih in 6 šulcejevsk), 29 nabavnih in konsumnih (med njimi 17 nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev in upokojencev), 4 združne elektrarne, 4 pašne zadruge, 2 vinarski, 6 stavbnih (vse v Ljubljani), 10 obrtnih in 3 razne zadruge.

V likvidacijo je lani stopilo 35 zadrug in sicer v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani 18, v Novem mestu 8, v Celju 4 in v Mariboru 5. Med njimi je 1 kreditna zadruga, 16 nabavnih in konsumnih (od tega 8 uradniških „Samopomoči“), 1 mlekarska, 10 živinorejskih, 1 kmetijsko-strojna, 1 vinarska, 1 obrtna in 4 razne druge.

Izbranih iz združnega registra je bilo v letu 1921 vsega skupaj 17 zadrug in sicer v okolišju trgovskega sodišča v Ljubljani 17, v novem mestu pa 4. Med izbranimi zadrugami so 4 kreditne, 3 nabavne in konsumne, 1 mlekarska, 6 živinorejskih, 2 vinarski, 1 stavbna, 2 obrtni in 2 razni drugi.

Združništvo v Srbiji. Dne 1. jan. 1922. je bilo brojno stanje zemljeradniških zadrug

to-le: Glavna kreditna 1, kreditnih 811, konsumnih (nabavljajških) 705, mlekarskih 15, vinogradarskih 9, mlinarskih 2, strojnih 3, čebelarških 2, sadjarskih 2, živinorejskih 1, žitnih 1, ribarskih 1, pletarskih 1, okrajnih združnih zvez 22, torej vsega skupaj 1576. Najživahneje delujejo konsumne zadruge, dočim kreditne ne razvijajo toliko svoje glavne naloge, posredovanje kredita, ampak se v prvi vrsti pečajo z nakupovanjem sredstev za proizvodnjo. Okrajne združne zveze so ali za posamezne sreze ali cela okrožja osnovane zadruge, ki nakupujejo skupno za zadruge v srezu ali okrožju, tudi prodajajo ali posredujejo pri prodaji kmečkih pridelkov ter vršijo denarno izravnavo svojih zadrug.

Revizorska konferenca, že druga v tem letu, se je vršila 1. marca dopoldan v prostorih Združne zveze v Ljubljani.

Predsednik nadzorstva prof. Verbič, je otvoril konferenco in podal nekaj splošnih pripomb o revizijskih poročilih. Ugotovil je, da so reviz. poročila vseh revizorjev sestavljena stvarno in zelo vestno, vsled česar jih zadruge tudi uvažujejo. Paziti pa je treba, da se vsakokrat v reviz. poročilu ugotovi, v koliko je zadruga izpolnila zahteve prejšnje revizije in res odpravila vse tedaj ugotovljene nedostatke. Glede nekaterih vprašanj, ki v zakonu niso izrecno odločena in v praksi preporna kot, n. pr. dopustnost dvojnih deležev, zahteva pismenosti itd., je treba zavzeti enotno načelno stališče za bodočnost, da ne bodo zadruge vsled opaženih diskrepanc postale nezaupljive. Morajo pa se tolerirati izjeme od načelnega stališča, v kolikor njihov postanek leži v preteklosti in bi prememba delala težave.

Nato pride v razpravo poslovnik za nadzorstvo, čegar važnost in nujna potreba se poudarja. Vendar so nekateri mnenja, da

je v to svrho potrebna priročna knjiga, katere sestava bi se po poglavjih poverila revizorjem in ki naj podaja natančnejša pojasnila o ustanovitvi, ustroju in vsem poslovanju posameznih vrst zadrug, dočim se naglaša z druge strani, da je treba za enkrat hitro podati nekaj kratkega in praktičnega, neki minimum zahtev v obliki vprašanj na člane nadzorstva.

Po daljši debati se sklene, da se poveri [sestava poslovnika za posojilnice rev. Barletu, za blagovne zadruge rev. Rakoviču. Rev. Kristofič prevzame sestavo poslovnika za načelstvo.

Kako se najbolje pošilja denar iz Amerike. (Fran Miklavčič, uradnik Zadrugne Gospodarske banke v Ljubljani.) Veliko rojakov imamo onstran morja in njihove denarne pošiljatve tvorijo važno aktivno postavko našega narodnega gospodarstva. Žalibog se pri pošiljanju precej denarja izgubi in ameriške banke tozadevne svote še vedno prerade nakazujejo potom tujih dunajskih bank oz. njihovih podružnic v Jugoslaviji.

Kako se vsemu temu izognemo ter kolikor mogoče največji iznos zagotovimo strankam, katerim je denar namenjen?

Najprej izseljencem v Ameriki odločno svetujemo, naj nikar ne pošiljajo bankovcev v pismih, ki pogosto niso niti priporočena. Denar naj se pošilja potom čekov in sicer dolarskih čekov na New York. Naši ameriški rojaki naj ne kupujejo čekov glasečih se na krone. Nam je treba dobiti v državo čimveč dobre valute in ravno dolarski čeki, ki predstavljajo najboljšo valuto, nam v tem oziru lahko mnogo koristijo. Kot znano so dolarski čeki na New York

dražji kot papirnati dolarji in seveda tudi dražji kot dolarji v zlatu.

Dolarski čeki na New York se lahko kupijo v Ameriki po mestih, koder živijo naši rojaki, pri katerikoli banki. Glase naj se seveda na osebo, kateri se denar pošilja in sicer je priporočati, da se v čeku omeni tudi natančen naslov, raditega, ker je po mnogih krajih več ljudi istega imena. Tak dolarski ček naj potem pošiljatelj iz Amerike pošlje v priporočenem pismu osebi v stari domovini, za katero je denar namenjen. Prejemnik ga bo zatem izmenjal pri domači banki. (Zadružni Gospodarski banki v Ljubljani in njenih podružnicah.) Ček se tu doma lahko pošlje v vnovčenje našemu bančnemu zavodu tudi po pošti ter bi v tem slučaju posebno priporočali, naj se prejemniki poslužujejo posredovanja domače posojilnice, ki v dvomljivem slučaju lahko potrdi, da je ček ozir. nakazilo res namenjeno za dotično stranko, ozir., da je prejemnik znan v dotičnem kraju.

Posnemajte člane načelstva in nadzorstva Kmečke hranilnice in posojilnice v Središču, ki so vsi do poslednjega naročniki Narodnega Gospodarja.

Ako se danes toži o pomanjkanju združnih delavcev in združnega duha, ni to čudno; saj se danes berejo najrazličnejši listi in poslušajo najraznovrstnejša predavanja, o združništvu pa bôre malo.

Edini list med Slovenci, ki je namenjen skoro izključno združnikom, je Narodni Gospodar. Zato pa je dolžnost, da vsi združniki ta list naroče in berô. Ako ne vsi združniki, gotovo pa vsi, ki imajo pri združgah dolžnosti in odgovorna mesta, to so člani načelstva in nadzorstva.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrečno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občen zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

III. redni občni zbor Oblačilnice za Slovenijo v Ljubljani, r. z. z o. z. se bo vršil dne 27. marca 1922, ob 4. uri popoldne v uradnih prostorih zavoda v Ljubljani, Šolski drevored št. 2/I. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Konsumnega društva v Kropi in Kamnigori, r. z. z o. z. se bo vršil v soboto dne 25. marca 1922 ob 3. uri popoldne v skladišču Žrebljarske zadruge v Kropi. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Potrjenje rač. zaključka za l. 1921. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Sprememba pravil. 7. Navodilo glede snovanja posebnih rezerv po § 10. pravil. 8. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Braslovcah, r. z. z n. z. se vrši dne 26. marca 1922 ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Središču, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo, dne 23. aprila 1922 ob 3. uri popoldne v zadrugi pisarni. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Volitev enega člana v nadzorstvo. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Jesenicah, r. z. z n. z. se vrši dne 9. aprila 1922 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

XIV. redni občni zbor Obrtno-kreditne zadruge v Ljubljani, r. z. z n. z. se bo vršil dne 25. marca 1922 ob 10. uri dopoldne v uradnem prostoru, Pražakova ulica št. 3. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921 in sklepanje o porabi čistega dobička. 4. Prememba pra-

vil. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Volitev načelstva in namestnikov. 7. Volitev nadzorstva in namestnikov. 8. Volitev cenilne komisije. 9. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Boh. Srednji vasi, r. z. z n. z. se vrši 2. aprila 1922 ob 3. uri popoldne v uradnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Selcih, r. z. z o. z. se bo vršil dne 26. marca 1922 ob 7. uri zjutraj v društveni dvorani v Selcih. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 3. Volitev načelstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Lesne zadruge v Dolenji vasi pri Ribnici, r. z. z o. z. se vrši dne 25. marca 1922 ob 3. uri pop. v zadrugi pisarni v Ribnici. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključkov za leta 1919, 1920, 1921. 5. Volitev nadzorstva. 6. Prememba pravil. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Smledniku, r. z. z n. z. se bo vršil dne 26. marca 1922 ob 3. uri pop. v Društvenem domu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zibiki, r. z. z n. z., se bo vršil 23. aprila ob pol 8. uri dopoldne v posojilniških prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Jernejju, r. z. z n. z. se bo vršil v nedeljo, dne 26. marca 1920 v Društveni dvorani ob 3. uri pop. 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 5. Volitev a) načelstva, a) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor I. slovenske tovarne mineralnih voda, sodavice in brezalkoholnih pijač v Ljubljani, r. z. z o. p. se vrši v četrtek, dne 30. marca 1922 ob 3. uri popoldne v zadrugi pisarni, Slomškova ulica 27. 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo o poslovanju. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1921 in razdelitev čistega dobička. 5. Volitev načelstva in namestnikov. 6. Volitev nadzorstva. 7. Volitev razsodišča. 8. Sprememba pravil. 9. Raznoterosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vurbergu pri Ptuj, r. z. z. n. z. se vrši v nedeljo, dne 9. aprila 1922 ob 3. uri popoldne v Vumbahu hiš. št. 2. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Spod. Poljskavi, r. z. z. n. z. se vrši dne 26. marca 1922 ob 3. uri pop. v hranilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice za župnijo Sv. Marjeta pri Moškanjcih, r. z. z. n. z. se vrši dne 19. marca 1922 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Slučajnosti.

Občni zbor „Mlekarske zadruga“ v Naklem, r. z. z. o. z. se vrši v nedeljo 9. aprila 1922, ob 3. uri popoldne v prostorih „Mlekarn.“ 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Mozirju, r. z. z. n. z. se vrši dne 25. marca 1922 ob pol devetih v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor „Konsumnega društva v Staremtrgu pri Ložu“, r. z. z. o. z. se vrši v nedeljo 2. aprila 1922, ob 3. popoldne v društveni dvorani. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruga na Breznici, r. z. z. o. p. se bo vršil dne 26. marca 1922, ob pol 4. uri pop. v stari šoli. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključkov za leti 1920, 1921. 3. Sklepanje o razdružbi zadruga. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slov. gor. r. z. z. n. z. se vrši v torek 18. aprila 1922, ob 2. uri popoldne v zadrugni pisarni. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev letnega računa za l. 1921. 4. Razdelitev čistega dobička. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se tri tedne pozneje t. j. dne 9. maja 1922 na istem mestu, ob isti uri in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklep ob vsakem številu navzočih zadrugnikov.

Občni zbor Kmečke posojilnice in hranilnice v Dragi, r. z. z. n. z. se bo vršil dne 26. marca 1922, ob 3. uri pop. v prostorih posojilnice. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Prememba pravil. 5. Sklepanje o razdružbi. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Konsumnega društva v Št. Jerneju, r. z. z. o. z. se vrši dne 26. marca 1922 ob 3. uri pop. v prostorih „Društvenega doma“. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za l. 1921. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruga v Višnjigori za sodni okraj Višnjagora, r. z. z. o. z. se vrši dne 23. aprila 1922, ob 8. uri zjutraj v dvorani izobraževalnega društva pri župni cerkvi v Višnjigori. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Sklepanje o določitvi obrestovanja članskih deležev. 5. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Zadružne zvonarne v Ljubljani, r. z. z. o. z. se vrši dne 6. apr. 1922, ob 3. uri pop. v župnišču Sv. Jakob v Ljubljani. — Ker občni zbor z dne 6. marca t. l. v smislu § 36. odst. 2. pravil v tej zadevi ni bil sklepčen, bo izredni občni zbor v smislu istega paragrafa odst. 3. veljavno sklepal brez ozira na število udeležencev.

Občni zbor Kmetijskega društva v Selški dolini, r. z. z. o. z. se vrši dne 2. aprila 1922, ob pol 4. uri popoldne v Selcih v Društvenem Domu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Poziv upnikom. Kmetijsko društvo v Borovnici, r. z. z. o. z. se je na podlagi sklepa obč. zbora z dne 25. IX. 1921 prešlo v likvidacijo, ki se je vpisala v zadrugnem registru 31. dec. 1921. Likvidacijska firma: Kmetijsko društvo v Borovnici, r. z. z. o. z. v likvidaciji. Likvidatorji so dosednji člani načelstva. — Upniki zadruga se pozivljajo, da priglasijo svoje terjatve.

Poziv upnikom. V zadrugnem registru se je dne 7. nov. 1921 vpisalo pri firmi: Živinorejska zadruga v Čemšeniku, r. z. z. o. p.: Z dne 12. avg. 1921, po sklepu občnega zbor, se je zadruga razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorji: Dosednji člani načelstva. Likvidacijska firma: Živinorejska zadruga v Čemšeniku, r. z. z. o. p. v likvidaciji. — S tem se vabijo upniki, da se zgledajo pri njej.